



ORADEA-MARE (NAGYVARAD)

29 Septembrie st. v.

11 Octombrie st. n.

Ese în fie-care duminică.

Redacțiunea în

Közép-uteza nr. 395.

Nr. 39.

ANUL XXI.

1885.

Prețul pe un an 10 fl.
Pe ¹/₂, de an 5 fl.; pe ¹/₄,
de an 2 fl. 70 cr.
Pentru România pe an 25 lei.

11 februarie 1866.

— Episad istoric. —



Colonescu re'ntrase cu totul aprins. „Nu s'a mai întors Predescu?” întrebă pe Vadu.

„Ba s'a întors, dar a eșit puțin, trebuie să viă îndată”, replică acesta cu o căutătură în care se cetea apriat curiositatea de a află, ce lucru iritase astfel pe amicul său.

„Cum va intră Predescu, vă voi pune în curentul afacerilor”, zise Colonescu răspundând astfel la căutătura Vadului, „nu mai este timp de chibzuit, cėsul fap-turei a sosit și isbānda va fi a noastră. Mi-ar parē foarte rēu, decā Prudescu nici acum în ōra unspre-decea și după ce s'a putut convinge din destul de mirșevia guvernului actual, nu se va putē decide, a face cauză comună cu noi, mi-ar parē rēu, căci astfel ar deveni imposibil sub noul guvern.”

În acest moment intră și Predescu, roșu ca para focului.

„Ce ai?” îl întrebă Colonescu mirat de altera-țiunea lui.

„Am că nu mai voiesc nici un moment să servesc sub acest guvern deprăvat.”

„Asta este o decisiune care-mi place”, observă Colonescu, „dar spune-mi ce s'a întâmplat?”

„A venit vecinul nostru Domnul Stan Pāngărescu, fost Directorul în ministeriul de interne, ca să-mi propună o afacere de jaf, zicēndu-mi, ba probāndu-mi chiar întru cât-va, că prefectul nu va avea nimic în contră.”

„Nu ți-am spus!” esclamă Colonescu. „Ei bine, ce țiți, este demn, ca se mai suferim un asemenea regim?”

„Mai bine fug din țēră decāt se fiu încă nevolnicul instrument al asemenea infamii.”

„Ba tu vei stā binișor aici, căci salvarea să apropie.”

„Și eu dāu māna cu voi”, declară Predescu scribătoresce.

„Bravo!” aclamă Colonescu.

„Chiar acum mă duc să-mi dāu dimisiunea”, con-tinuă Predescu.

„Asta ar fi o prostie și n'ar avea alt rezultat, de cât acela, că tu se fi îndată transportat la pușcārie?”

„Cum așa?” si permise a întrebā Vadu, care până acum fusese un martor tăcut a acestei întrevorbiri.

„Prefectul l'a cruțat până acum numai din consi-derațiuni cătră mine, sēu mai bine zis de frică, să nu provōce partida din care presupune că fac parte și eu, dar tot odată și Prudescu. O demisiune a acestuia i-ar arāta că temerile sale n'au fost fondate, căci nimeni nu dă puterea multă, puțină, câtă o are din māni. până nu s'a încercat a-și ajunge scopul. Autoritatea unui comisar de poliție nu este nici de cum una din acele, de care s'ar putē lāpādă cu ușurință cînva care voiesce astăzi să aibă vr'o influință în capitală . . .

„Astea le știu tōte,” i tăiă Predescu cuvēntul, „dar cunoci principiile mele . . .

„Știi că mă omori cu principiile tale!” replică Colonescu supērat.

„Dar mai spală-ți puțin rugina frate!” exclamă și Vadu.

„Nu se pōte repetā Predescu.

„Din fericire am eu un expedient la îndemână. Trebile alērgă cu pași gigantici, este vorba numai de vr'o câteva zile ca se nu dic ōre. În loc de a demisionā, ia-ți concediu . . .”

„Nu mi s,ar da de cât mult două săptămāni,” ob-iectă Predescu.

„Destul, ajunge atāta. Așa dară ne-am înțeles în această privință.”

Predescu remase pe gânduri.

„Nu te mai socoti. ți dā și amin!” îl zori Vadu.

„Fie dară! Sub condițiunea, că nu voi fi silit a mai face servicii sub regimul actual, sūnt al vostru!” exclamă în fine comisarul de poliție, dānd māna cu Colonescu.

„Ei bine,” reluă acesta, „acum ce se petrece prin lume.”

„Cum-că se petrece cevaș, am aflat noi cei dela poliție mai de mult. Este aproape un an de când numele Frățescului se menționāzā, ca a unui cap de res-vrătire.”

„În adevēr, Frățescu este sufletul mișcārei nōstre,” afirmă Colonescu. „el este dus . . .

„Cum așa dus, noi îl știām cu toții acasă,” ex-clamă Predescu plin de mirare.

„Da, lucrurile s'au arangiat anume astfel, ca po-liția se fie sedusă . . . Frățescu a plecat să ne caute Domnitor . . .

„Aș! nu mai spune!” exclamă Vadu.

„Unde se caute?” adause Predescu.

„La curțile Domnitorilor europeni!”

„Și găsit-a?” întrebā Vadu.

„Dacă ar fi găsit, lucrurile s'ar fi schimbat deja, căci sîntem de mult pregătiți. Dar stă în pertractare cu cineva . . . Noi însă vom merge înainte . . . comercianții zoresc, de când cu arestarea lui Arcu, care este unul din conducătorii noștrii.“

„Sînteți dară organizați?“ observă Predescu.

„Cum nu?“ replică Colonescu. Să duse la ușe și trasă zăvorul.

„Ce faci?“ întrebă Vadu.

„Voiesc să n'ă asigur de ori-ce surprinsă! Ceea-ce vă spun acum este numai pentru urechile voastre, dar și asta numai dacă veți depune jurământul, ce vă voi rosti acum.“

„Eu n'am demisionat încă!“ duse Predescu posomorit. —

„Scii, că mă aduci la disperare cu vechiul tîu canon, replică Colonescu scos din răbdări. Îți spun, că treba se va face și fără de tine chiar în decursul acestei săptămîni, ba poți chiar la noapte. Lasă dar fășonele, ori ai voit să mă descoși până aici, și să te duci apoi ca să ne vinzi.“

„Colonescule!“

„În fine, dacă voiesci să fi cu noi, depune jurământul, ă de unde nu trebuie să te rog, ca să părăsesci orașul, că nu va fi bine de tine.“

„Cu amenințări nu mă poți aduce la nimic,“ replică Predescu. „Dar bine ăci, ori trebuie să fiu pe deplin cu voi, ori . . . dar, cu cei-lalți nu pot să fiu nici decum, așa dară: voi jur.“

„Și eu,“ afirmă Vadu.

„Spuneți dară după mine,“ reîncepî Colonescu, apoi rosti următorul jurământ pe care-l repetară ceilalți doi cu mîinile ridicăte în sus:

„Jur, că mă voi luptă din tôte puterile mele și că nu mă voi sfii de nici un mijloc pentru a resturnă pe Cuza și a pune pe un Domnitor străin pe tronul României...“

„Jur, că nu voi trădă nimic din câte voi află în această privință, și pe nici unul dintre conjurați.“

„Așa să-mi ajute Dumnezeu.“

După ce jurară cei trei bărbați, își deteră mîinile, ă în fețele lor se exprimă o adencă serioșitate.

Colonescu reluă acum cuvîntul.

„Mai nainte de tôte trebuie să scii că noi formăm o parte din subcomitetul cel mai însemnat cu executarea loviturii.“

„Și adică?“ întrebă Vadu.

„Din subcomitetul colôrei de roșu însărcinat cu executarea loviturii.“

„Ce înțelegi sub aceste cuvinte!“

„Prinderea sîu chiar . . .“

„Repunerea lui Cuza,“ complectă Predescu făcînd un paș înapoi.

„Da, ce ți-e frică dîră.“

„Nu, nici decum, însă mi-e grîza, când mă gândesc că să-mi petez mîinile cu sînge de om.“

„Lucrurile sînt astfel arangiate, în cît nu cred că va ajunge treba până într'acolo. Apoi tu ca comisar, vei fi de bună sêmă consemnat la biroul comisiunei, pentru susținerea bunei ordine în culôrea noastră, și pentru supraveghierea stradelor.“

„Ce rol voi avea însă eu?“ întrebă Vadu.

„D-ta vei veni de bună sêmă cu noi la palat.“

„Fiă,“ se învoi Vadu.

„Acum trebuie să vă spun organizarea noastră și să vă numesc pe capii noștrii, ca să scii în ori-ce cas, cui aveți să dați ascultare. Avem un comitet central, cu Frătescu în frunte, care însă nu este în capitală fiind înlocuit de Domnul C. A. Roseti; membrii

cei mai de frunte ai acestui comitet mai sînt Ion Ghica, Nicolae Golescu . . .

„Și boierul Golescu?“ îl intrerupse Predescu uimit.

„Da, apoi cei-lalți Ghiculesci, Dimitrie Sturza...“

În acest moment cineva bătî la ușă.

Vadu, ca cel mai tîner voia să alerge, ca s'ă deschidă.

„Un moment încă. Nu scim cine va intră acum la noi, și cît va stă Trebuie deci să vă spun chiar de acum, că avem să ne intrunim în astă sêra în casele lui Costache Ciocărlan și că, după împărtășirile ce v'am făcut, nu-mi este permis a vă părăsi nici pentru un moment măcar. Deci ori-cine ar veni acum la noi, va trebui ca voi să mă urmați, îndată ce va sună ôra...“

„De și nu este nici decum măgulitor pentru noi secuștrul sub care voiesc să ne pui . . .“ începî Predescu.

„Te rog. lasă acum sentimentalitățile, timpul zoresce, ăta ca visita noastră bate din nou în ușă . . . Promiteți deci, că mă veți urmă.“

„Îți promitem,“ dîseră amîndoi.

Acum sê duse chiar Colonescu de deschise ușa.

„Severin!“ strigă Vadu la vederea tînerului bărbat, care intră.

„Eu-'s Doctorul Severin Dor,“ făcî acesta prezentîndu-se astfel lui Colonescu și lui Petrescu.

„Te cunoștem dejă de nume,“ replică Colonescu; el însă nu se simți prea înveselit de acîstă visită, care de bună sêmă avea sa-i impedece dela intențiunile lor.

„Da, Domnii îi cunosc o parte din trecut,“ dîse acum Vadu, „câci le-am povestit pe larg cauza pribegirii mele.“

„Ești bine venit la noi,“ adause Predescu, poftind pe ôșpele lor, ca să ședă jos.

„Ce s'ă mai întemplat pe la voi, de ai venit la București,“ întrebă Vadu pe Severin.

„Nici un lucru deosebit,“ rîspunse acesta, „de când ne-ai părășit.“

„Ori voiesci să te strămuți și tu,“ continuă Vadu.

„Voința tocmai nu mi-ar lipsi, dar sînt multe piedeci, după cum trebuie să scii,“ dîsă Severin cu fața posomorită.

„Te-am pofti să tragi la noi,“ luă acum Colonescu cuvîntul, „dar ne pare rîu că n'ă putem face veți prea bine, spațiul . . .“

„Ș'apoi adause Vadu, „ai venit intru moment fîrte nepotrivit, căci noi, avînd a participă la o întreprindere mare, de sêră nu vom puté fi acasă...“

„Oh, vă rog, nu vă genați nici de cum pentru mine!“ protestă Severin.

Fața lui Colonescu se posomorise la cuvintele cele indiscrete ale lui Vadu.

„Să vede că nu ești nici decum disciplinat în asemenea afaceri,“ dîse el acum cătră dîasul. „Prin descoperirea D-tale . . .“

„Ce fel de descoperire!“ exclamă Vadu.

„Prin indiscrețiunea D-tale, dacă astă numire îți convine mai bine, mă șilești, ca se secuștrez și pe Domnul Doctor, pentru intrîga noapte.“

„Ba dîu,“ întrebă Predescu uimit.

„Opera noastră este din cele mai serioșe, deci cum mi-aș putea permite să glumesc cu privire la ea,“ declară Colonescu.

„Bine ăce,“ afirmă Vadu.

Severin Dor nu înțelegea nimic din tôte astea, și așteptînd o explicare, făcea o față cît se pôte de — curiosă.

„Timpul a înaintat, trebuie să plecăm, dacă bine-voiti,“ dîse acum Colonescu uitîndu-se la cîșornicul sîu pe care-l scosese din buzunar.

„Haidem,“ dîse și Vadu.

„Și eu?“ întrebă Severin.

„Și D-ta ne vei face plăcere, a petrece astă noapte cu noi.“

„Dar sînt cam obosit.“

„Nu face nimic, îți vom da prilej să dormi, de te va fură somnul.“

Severin nu scîia cum să-și explice această stranie invitare. Ar fi crezut în vr'o glumă de carnaval, decă fețele acelora cu cari vorbea n'ar fi denotat o serioșitate extremă, ca să nu dîcem lugubră.

Pentru a-și da o conțenanță ôre-care întrebă:

„Nu mergem dară la un loc public, de ôre-ce 'mi vorbiți de dormit . . .“

„Mergem în casă particulară,“ i răspunse Colonescu.

„Cu dragă inimă ți-aș explică lucrul,“ adause Vadu, „dar nu-mi este permis. Vei află tôte la timp!“

„Cred că această enigmă sê va deslegă . . .“

„Cât mai curînd!“ îl intrerupse Colonescu și, luîndu-l de brat, plecă cu el pe ușa afară, pentru a tăia astfel tôte vorba cu ceilalți doi, dar mai cu sêmă cu Vadu, în a cărui discrețiune nu sê putea încrede.

Casele lui Costache Ciocărlan nu erău departe, deci peste puțin prietenii noștrii se ațlară acolo.

Ințrară într'o odaia spațioasă în care găsiră pe stăpînul casei, apoi pe comercianții Arcu, Stan Popescu și Chiriță Teodoru, ei toți avea fețele căm palide și serioșe.

Ciocărlan primî pe Colonescu, ca pe un vechiu și scump amic, ca pe un prețios aliat.

„Doi sînt ai noștri, al treilea e un strîin de care nu m'am putut scăpă sêu mai bine dîs asigură altfel, de cât aducîndu-l aici,“ i șoptî Colonescu.

„Bine că am pus mîna pe comisarul colôrei de roșu, căci Dumnealui este!“ dîse tot șoptînd Ciocărlan și arătă pre Predescu.

„Da,“ replică Colonescu.

Stăpînul casei pofți pe ôșpeții sêi, sa-și facă cîte un cîițu, fie-care după placul sêu.

Bucureșcenii profitară mai toți de această provocare, apucîndu-se tot odată să jôce în cărți, ér Vadu luase pe Severin într'un colț, pentru a află dela el cauza venirii sale.

După cîtva timp cei dela mîsa cu cărți, păreau a fi terminat cu jocul lor, căci șopteau împreună. Unii dintr'ênșii sê sculareră, formînd grupe prin colțurile odaiei.

Eră o petreceră cu totul stranie, și decă n'ar fi fost amicul sêu, și afară de acesta încă și un comisar de poliție de față, Severin ar fi crezut, că a dat în vișuina unor făcători de rele, care puneau aici la cale călcarea vr'unui boier bogat.

„Spune-mi rogute, ce sê petrece și de m'ați adus și pe mine aici,“ cătră Vadu.

„Las' că vei află tu, înse nu acum ci la vreme.“

„Este timp fraților,“ dîse acum de odată Ciocărlan, facînd semn lui Vadu.

Toți se sculară.

Vadu merse la Ciocărlan.

„D-ta vei veni cu noi — Domnul Predescu va stă la comisie, ér Domnul Doctor Severin va remănê aici, singur singurel de-o-camdată.“

„Gata!“ răspuneră cu toții, afară de Severin fîresce care se uimî din ce în ce mai mult, căci acum bărbații începură a sê sărutâ între dênșii, ca și când și-ar luă adio pe viêtă.

Toți erău serioși și cu un aer decis.

„Este târziu noapte, cu noi nu poți veni, ér singur n'ai regăsi calea spre hotel, deci remăi aici frate Se-

verine. Culcă-te. Spre dîori vom reveni, — decă va voi Dumnețeu,“ adause el în sine.

„Unde vê duceți,“ întrebă Severin neliniștit.

„Când vom reveni îți vom spune unde-am fost. Adio.“

Severin ațdi cum închiseră ușa cu cheia în urma lor.

„Captivat, în tôte forma captivat!, își dîse el.

„Aici trebuie că se petrece vr'un lucru neobicit, dar . . . ce să-mi mai bat capul, voi află eu . . . la timp . . . nu-i zor pentru asta . . .“

Severin eră obosit, deci adormî îndată ce rămase singur . . .

Ferice de el!

Erău însê mulți în București, care nu putură să sê bucure, ca și Severin, de un somn recreator în acea noapte, ce avea o înșemnătate istorică pentru dênșii.

Ceriulu presentă un aspect nedecis, nici frumos nici urît. Un vînt rece bătea, șoptînd aici unuia despre fiorii mormîntului, colo alțuia despre rîcorôsa auroră a libertății. Fie-care sunet de ôră marea palpitațiunea inimilor, mîna mai febril sîngele prin vinele încordate, și cu tôte astea o liniște sepuțrală zăcea peste tot orașul.

Orologiele încep a sună. Douê-spre-șecce strigări de metal anunță Românilor, că érăși s'a cufundat o țî de robie în marea eternității.

În acest moment Stan Pîngărescu, care din întemplare surprînsese cîteva cuvînte din convorbirea vecinilor sêi, și după ce li pîndise pașii combinînd asta cu svonurile ce le mai ațdise, să furișeză în palatul domnesc, spîriat, grăbit, zelos și cere o audiență la Domnitor, dîcînd, că este purtătorul unei vesti înșemnite.

„Cuza-l primesce.“

„Măria ta,“ dîse Pîngărescu, „eu sînt Stan Pîngărescu.“

„Ce vrîi?“ să răști Domnitorul, crețînd că tatăl Mariței venise cu vr'o cerșitorie.

„Viêtă Măriei tale este amenințată!“ esclamă Pîngărescu, „nisce conjurați vor călcă chiar în astă noapte palatul.“

„Ha, ba dîu,“ făcî Cuza cu nepăsare. „Mulțamește-te cu meritele ce le ai dejă față de mine, nu le mai spori cu un pretins zel . . . fôrte de prisos. Ce creți, fiindcă ai intrat D-ta la mine, va putê să între orî-cine. Ș'apoi chiar nu mi-e témă.“

„Măria ta sciu că nu ți-e témă de un singur om,“ continuă Pîngărescu, disperat că vorbele sale nu produc efectul dorit, „dar vor veni mulți, mulți de-o dată; chiar garda palatului te va trădă.“

„Să nu creți una ca asta nenîșorule. Soldatul român nu scie ce va să dîcă tradarea. Mergi de te culcă Domnule.“

Stan Pîngărescu nu apucase încă bine să éșă afară, când étă și pe prefectul poliției.

„Măria ta, trebuie să raporteț, că svonurile cele mai stranie cutreeră orașul!“

„La dracu, nu voiți să mê încetați nici de cum cu astea îți mulțămesc pentru zelul D-tale. Ordonéză să puia pretutîndeni străji îndoite. Bună sêra și bună petrecere.“

Prefectul vîdînd pe Cuza așa de nepăsător, după ce puse străji îndoite prin palat, plécă drept la Hugues unde se aședă la mîsa cea de cărți.

Cuza se retrage în odaia sa, căci acolo-l așteptă metresa sa Maria.

(Înceierea va urmă.)

O c t o b r e .



Octobre tîmna-aduce, cu nori lași in turme
 Și pasere pribege, pornesc prin larga lume.
 Purtînd albastre daruri, in sînul de pusturi;
 Pîrlite zac ogorî, pe margine de rîuri
 Și frunzele, pe drumuri, stîu mîrte deslpite
 Și inimile 'n sînuri ca ele-'s vestejite
 Èr vîntul, sol de èrnî jelește tris in horn...

Perdelele's lîsate și picurînd de somni,
 La mîsî, lîngî sobî, pe visuri rîtîcîtî,
 Lași gîndul sî alerge, in calea-i nesfîrșitî,
 Cum plîcî 'n murg de sîrî, drumușul peste șesuri,
 Èr dulci, uitate basme, cu multe înțelesuri
 Trec una cîte una subt ochii mari treziți!

In mieș de nîrte jalnic, e vîntul mai sîlbatic
 El suspinînd, se culcî in drumul singuratic
 Și trist gemînd tot rupe din teiu a sale ramuri,
 Cu mîna inghețatî el pipîe in geamuri
 Ca orbul, ce atinge, cu brașul lui pîreșii
 Și-apoi la nori ridicî, de frunze largi nîmeșii.

Și tot, in mieșî de nîrte, cînd vîntul bate 'n horn.
 La lampî sî șeșî strîjî și picurînd de somn
 Citînd scrisori iubite și ingropate 'n scrin,
 Cu flori de miositis ca ochiul tîu senin,
 Și gîndul tîu sî sbîre, și pieptul sî-ți suspine
 Și inima sî-ți batî și fruntea-ți sî sî-ncline,
 Tot deșîrînd trecutul uitat in fund de scriu
 Èr anii, de alt-datî, tîcuși și 'ncet revin.

Și dulce-i, tîrșiu nîrte, cînd tîmna bate-afar.
 Trecutul, sî-ți rîsarî, trandafîriu și clar,
 Èr șîru-'ntreg de șîle in raze impletite
 Din mînile de vremuri s'aparî liniștite,
 Privînd, la fruntea nîrșî, cu ochii mari uimiți
 Cînd palișî noi ne stîngem, de dorul lor sdroboti!...

Și cînd Octombree vine, cu norii lași in turme
 Și pasere pribege, pornesc prin larga lume,
 Și frunza bate drumul, și vîntul cîmpii bate
 Și codru-i fîrî flîre și-ogîrele uscate,
 Èr tîmna tînguiîsî sî virî nîrtea 'n horn.
 Ducînd cu amarî jale, urîtul plin de somn,
 La mîsî, lîngî sobî, pe gînduri rîtîcîtî,
 Lași gîndul se pornîscî in calea-i nesfîrșitî
 Și-apoi la lampî treazî, citînd scrisori din scrin,
 Cu flori de miositis, ca ochiul tîu sînin.

C. Sacketti.

Necesitatea unei societăți archeologice.

Trecutul unei țeri se oglindesc, și in obiectele, ce timpul si împrejurările le scot afarî din ascunsul lor secular. Știința anticităților, archeologia, capîtî in timpul de astîdî o însemnîtate, ce in trecut nu o avuse. Pe cînd timpurile de mai nainte se aflîu numai pușini adepti ai științei acesteia, in timpul de astîdî ea interesezî mai cî pre toți, ce iubesc țera, deci au interes de trecutul ei. Cu tîte cî mai nainte erîu pușini cei ce aflîu un interes in lucruri antice, darî aflîndu-l gîsim la dînșii acea ardîre in acel entusiasm, ce cu

greu il putem intelege acî. O demonitate curiîsî pîrea a-i cuprinde, ce-i impingea chiar la jertfele cele mai mari. Astîdî nu se mai aflî de acestea. Lîtîndu-se gustul archeologic in tîte pîturile societății, dispîruse și acel interes demonic pentru archeologie. Se stringe la anticităti, sî infîintîzî musee, darî cu tot aceeași egalitate sî și pîrîesc afectiile pentru lucruri, cîutînd despîdubire in luptele monstrîse pentru esistențî, sdrobîndu-și puterile in politici militante și schimbîciîse.

Așî bunî orî se afî Muntenia in timpurile lui Banul Mihalcea Ghica la inceputul secolului acestuia in-trî iritare completî archeologicî, cîutînd toți ômeni invîțîti ai Munteniei, toți archireii, ba și toți amploetî pînî la Banul Mihalcea Ghica dupî anticităti in tîtî țera, svîrcolînd tîte movilele și ruinele, spre a aflî vre-o rîmîșitî din trecut și Principele de atuncea se scoboriî nu odatî de pe tronul sîu, de a inspectî anticele gîsîte. Colonelul Blaremberg redigea atuncea o fîie archiologicî, care și pînî acum e unicî in felul sîu.

Și acî in Romînia? Se zidesce un drum de ler din munții carpatici spre Dunîre și lucrîtorii scot in fie-care șî din pîmînt rîmîșite romane și pîgane, fîrî cum ne dice „Romînul” ca sî le stringî cineva, și sî le adune in-trîun museu al țerii; și țeranii in orbia lor par asemenea ale apreșii ca intelgînța romînî de dincolo, cîci ei le stricî și le aruncî pe de-o parte ca fîrî de nici un preș sîu cî le vind pentru bagatelî la Jidani și la strîini, ce stringîndule le scot in mîsî pe earmorocele archeologice din Londra și Viena etc.

Se dice in acea lîie, cî societatea navigîtorî de Dunîre trimise nu odatî corîbii ințregi cu anticităti pre Dunîre in sus in strîinîtate. In Romînia și in timpul de astîdî incî prenoesc bisericî, pictori nepricepîtori, fîrî ori ce studii, ștergînd minunatele frescuri bizantine de pe pîreșii pentru a zugrîvi in locurile sfîni, cari și draci. Asta o vîduse dl C. Esarc in Cîmpulung la sf. Treime. Reposatul Cesar Boliac ne istorisece cî a vîțut singur in-trîo mînîștire a Munteniei zugrîvit pe pîreșele bisericeii pe un indivit in frac și mînuși albe, cîci titorul adevîrat din secolul al 16-lea cu costumul sîu romînesc erî șters de pictorul preînoitor. Dupî cum scrie dl Esarc in „Revista literarî” din Bucureșci, stîu icînele cele vechi; mostre irecusabile ale vechii picturi romîne stîu prin clopotnitiele bisericelor. Cîrșii fîrte vechi le șterge vrîun anticar, vînîtor de artistice gheșîfuri pe nimicî dela preoșii inocenșii. Petrete cu in-scripșii, menite a elucidî obscuritîșile istoriei nîrșre, sî zidescu in care sî fac praguri de prîvîlîi sîu sghîaburi pentru adîpatul vitelor. In cîte din chrisîve vechi nu s'ar fi inășurat maslinele și luminîrile de sîu, pe cari țeranii le duc la tîrg? Nici in-trîun district al Romîniei ințregi nu se aflî mîcar un conservator, dupî felul cînservatorilor din Austria, ce ar scîpî de per-dare rîmîșitele trecutului.

Asemine stare deplorabilî afîm in Ardîl, centrul vieșii romîne de odinîrî. Acî pare a fi amortîș ori ce interes pentru anticităti. Fîrte arare ori reproduce o gazetî scirea cî s'a aflat vre-un lucru antic in Ardîl. Și cu tîte acestea aicea sî concentrî vieșîa romînî, și din Grîdiștea de astîdî, vechia Sarmisegethuza mergeau cîile comunicașii și vieșii in tîte pîrșile Daciei vechi. Acî trebue sî se aflî deci cele mai multe rîmîșite din acest trecut roman. Ardelenii nu gîsesc ânsî nimicî in gazetele romîne nici n'au ce a raporta. Dacî inșî cunîscem și mai multe limbi, putem sî observîm, cî la Unguri și Sașii stî cu totul altfelii. Sașii posed in tîtî țera mai multe musee ințre cari cela al baronului Bruckenthal din Sibiiu s'ar putî mîsurî cu ori-ce museu din Europa. Societatea lor istoricî nu in-trelasî nici o ocașie, de a nu raporta despre aflîrile

Glume și nu pră.



Invățătorul. Așa! Va să zică tu umbli în pivniță și lingi de acolo grosiorul? Dar nu te temi, că este ființă mai naltă, care vede tot? Cine e ființa aceea?

Băiatul. Dămna învățătorésă.



Profesorul de religie este și profesor de științele naturale. Vorbind de Iona, spunea cum chitul îl înghițise etc. Un elev îl întreabă?

— Bine domnule, la zoologie ne spuneai că Chitu de și este foarte mare, are o gură mică de tot, cum a putut înghiți pe un om.

— Ce amesteci tu chitul sfânt din religie cu chitul din zoologie!?



Femeia. Ce faci? Țrăși bei? Da nu știi că medicul au oprit?

Bărbatul. Am visat că am mâncat ceva unsuros...



— Este ceva mai dureros, mai îngrozitor de cât să te imprumuți cu bani?

— Da!... este ceva și mai dureros, și mai îngrozitor de cât acesta; este... să-i dai înapoi!

arheologice din țară. Maghiarii arată mult interes pentru trecutul roman. Mai că în fiesce care comitat s'au aflată câte o societate arheologică, în cari însă în dauna cauzei seiu a cufundă arheologia cu politică. Dară așa-i timpul! În totă Ungaria aflată mai multe gazete arheologice, cari reprezentă puțină știință arheologică. Chiar și damele maghiare Sofia Torma din Hunedióra e una din cei mai mari arheologi ai Ungariei și posedă singură o colecție foarte mare arheologică. Rar când străbate rezultatele arheologice ale Maghiarilor și Sașilor în foi române. Și cu toate acestea Români trebuie să aibă mare interes de remășițele trecutului țării. Ei sânt autochtonii țării, cari au condus odată în destinele țării.

De aceste nici la Românii din Ungaria nu se aflată.

Mai rău stau Românii din Bucovina. Aci nu s'au aflată alte nații, cari ar fi luat în mână exploatarea arheologică a țării. Mare ignoranță pare a se găsi la Bucovineni pentru trecutul țării sânt peste o sută de ani, de când Bucovina e sub Austria. Fiind elementul român cu totul înapoiat la incorporarea Bucovinei, administrația recerea elemente străine, ce venind în țară puțin aflată, ce ar fi mai de interes arheologic. Burgurile țării se aflau ruinate cu deseversire și earba verde acoperia ori ce amintire. În mănăstiri nu cuteză picorul străin a intră de-a admiră activitatea trecutului. Astă idee o adoptară în urmă și generațiunile viitoare culte ale Românilor Bucovineni.

Și cu toate acestea s'au găsit lucruri antice de mare însemnătate în țară. La a. 1829 s'au găsite în Cuciurmăre din raionul ruinei vechi Cecina un tesaur de argint de mare valoare, pe care se reprezentă mai multe figuri mitologice de o frumșetă rară. Tot în același timp s'au aflat la Glitt, districtul Rădăuților, un pocal de aur cu felii de felii de figuri mitologice. La 1845, au scos lucrătorii în Cernăuți, suburbia Clucucica, pe teritoriul ruinei Cecina într'o cărămidărie mai multe torques. Asemenea s'au aflată pe ruinele Cecinei o sabie mare de mare preț. Toate acestea le transportă administrația în cabinetul de antice din Viena, unde se păstrează și acū și-s descrise în cărțile renumite arheologice germane. În tot același timp s'au îmbătară călugării din mănăstirea Putna și stricară pocalul cel mare de iaspis al lui Șefan cel Mare. Aicia însă n'avea ce a porunci administrația și sferământurile pocalului se împrăștiară. Vinise apoi legea, care da dreptul aflătorilor asupr'a anticităților găsite.

De atunci nu se mai aușă nimic despre o aflare antică; anticele găsite le fură iute Jidani gheșeftari în streinătate pentru câștig seiu că le stricau țeranii, ca de nici un preț. Se vede că țara nu eră încă matură pentru o astfel de lege liberală, căci interesul în loc se profita perdă cu deseversire. Vinise timpul vandalismului anticar gheșeftăren. Dară Bucovina pare s'au fi avut norocul-și. Tocmai în timpul acest desastru s'au găsit în țară căpitanul în pensia dl cavalier de Gutter și dl consilier financiar Wickenhauser; cari începură de a feri anticele de perire și de perșare.

Dl de Gutter, Sucevan de naștere, a știut prin zelul seu încordat și iubire pentru știință arheologică, de a feri orașul Siretiu de perșarea testimoniilor trecutului seu. Prin exploatarea sa arheologică ajunse dlui într'acolo, că poziția orașului cum și a singuraticelor zidiri vechi s'au pute ușor determina acū. Colecția sa arheologică, strinsă mai totă în orașul Siret, vestesce trecutul glorios al acestui oraș vechiu Bucovinean și Moldovan. Visitându-o în Siret, am rămas emoționat, de zelul asta rar al acestui patriot. Dl de Gutter știuse a influență, că la universitatea din Cernăuți s'au înființat un cabinet de antice căruia a dăruit o parte mare

din colecția sa arheologică. Dlui Wickenhauser avem de mulțăm, că s'au publicat partea cea mai mare a chrisovelor vechi moldovenesci, ce din și în și se perd de în singuraticii particulari, cari în timpul de astăzi s'au sărăcit. Din acestea schisove știuse dlui a formă istoria mănăstirilor singuraticice cum și a orașelor din Bucovina ce o au publicat în mai multe tomuri. Nu există o inscripție, o iconă vechiă, ce dlui n'ar fi descris în opurile sale. Reorganisând guvernul administrația arheologică, denumise pentru meritele lor pe dl de Gutter ca conservator și pe dl Wickenhauser de corespondent arheologic pentru țară. De acū s'au și îndreptat referințele arheologice. Acești doi Germani românofili nu lasă să scape nici o acquisiție nouă arheologică. Ori ce lucru antic să se aflată în țară, dl de Gutter nu lăsa de al câștiga pentru știință și a raportă asupra lui la comisiunea centrală arheologică din Viena, ce-l publică apoi în foia sa.

Așa raportază dl de Gutter, că lunile acestea s'au găsit în comuna Cupca, lângă Storojineți pe malul unui riu o peatră cu o inscripție vechiă slavonă, în comuna Prisacarenii o urnă de bronz cu 12 celtare și la Siret în cărămideria lui Beil un vas plin de monete romane. Urna cea de bronz o au stricat lucrătorii, tăindu-o cu plugul în jumătate; în ea se aflată o masă cenușă. În jurul acestei urne se aflau 12 cheltare, puse într'un cerc. Locul, unde s'au aflat urna e un fânaț mare, pe care l'au arat anul esta; e proprietatea dlui cavalier de Grigorcea. Pătra cu inscripția vechiă slavonă s'au găsit la aratul unui fânaț de pe malul riuului Siret în Cupca, care s'au scos de plugul împreună cu alte lespedi, însă fără inscripțiuni. Lucrarea e grosolană și stricată; caracterele civilece sânt vechi și rău săpate. Se dice s'au fie din anul 1255; inscripțiunea n'au esaminat'o încă. Inscripția asta s'au și trâmă imediat comisiei centrale arheologice din Viena spre descifrare.

Afără de acestea scrii imbucurătoare pentru arheologia, avem mai a dice, că metropolitul Dr. Silvestru Morar a decis de a concentra toate lucrurile vechi bisericesci din mănăstirile Bucovinei cum și din biserici vechi în Cernăuți, și a formă un muzeu de artă bisericescă. S'au dat și porunca necesară pentru adoptarea camerelor recerute în reședința metropolitană.

Cu asta s'or delătură multe devastări în lucrurile bisericesci vechi și s'au ură întru mult studiul artei și trecutului, fiind la un loc tot materialul existente. Asemenea desbat mult cu aderenții științei arheologice pentru înființarea unei societăți arheologice în țară, care să stringă toate lucrurile antice, ce se găsesc prin țară de cătră țerani, înființând astfel și un muzeu.

Dionisiu O. Olinescu.

Mica flacăra albastră.

(Din basmele franceze, de Catulle Mendès.)

I.

„Da frumosule copilaș, dise ursitorea, mulțămă micii flăcări albastre, ce ți-am pus pe frunte, ai să poți birui toate întunecările ai se intri în sfârșit, după multe trude. În grădina minunată a Bucuriei, și a Visurilor, care deschide, de partea cealaltă a umbrei, porța ei de diamant. Acolo vei trăi în veci fericit, pentru că ai să uiți mahnirile din lumea întunecată, resuflând un aer subțire făcut din sufletul trandafirilor și din limpedea suflare a stelelor; și ângeresci crini, cu miile vor fi cădelnițele gloriei tale. Placă dar, prin toate primejdiele, du-te fără teamă și fără îndoială; nici o putere omenescă ori diabolescă nu te va pute împiedeca să ajungi la

ținta ta, dacă vei păstră, tot-déuna aprinsă, mica flacăra albastră. Dar dacă se va stinge — să iei sēma să n'o lași să se stingă! — ai să fii înfășurat, d'odată, de o nopțe adēncă, și, mergēnd pe dibuite, lovindu-te de ziduri nevēzute, rostogolindu-te in prăpăstii neprevēzute nu vei mai pași nici odată calea ce duce la nespusa grădină.

Copilul mulțumi bunei ursitori, pentru darul ce-i făcuse ea și pentru sfaturile ce-i detese; plecă pe o potecă de flori, luminată de sōrele dimineții. Flacăra albastră pe care o avea in frunte eră mai luminōsă de cât ziua.

II.

Nu trecu mult și dete peste rovinele unde fōrte ușor și-ar fi rupt gātul; subț pașii lui se rostogoleau pietre, și, ca și cum ar fi fost un cutremur carele sguđuia, stānci de marmură, in drēpta, in stēnga, d'asupra capului lui. Se mișcau din loc și cadeau: mai mult de 20 de ori fū cât p'acai să fie zdrobit subț pietrile astea ce cădeau; și ar fi fost de sigur, dacă flacăra albastră, care mereu creștea, nu l'ar fi înfășurat, când eră trebuința, cu o armatură diamantină de care se firimețeau, fără să o zgirrie stāncile; pe urmă, după ce trecea primejdia, nu mai eră de cât o lumină mică de aur și de azur prin pērul copilului. Trecēnd odată printr'o poiană dintr'o pădure mare, o haită de lupi, cu pēr sburlit, cu sange și foc in ochi, se năpusti pe el! Se creșu perdut; par'că simția chiar in carne-i niște dinți grozavi care-l sfășiau! Se alese cu frica.

Flacăra albastră, lāsându-se in jos, uimise ochii lupilor care fugiră in desiș urlānd de spaimă. Intr'o altă ȳi, pe când balăciā prin rogozul dintr'o baltă, se intēplă că ieșire dintre ierburi și din nāmol o mulțime de șerpi care-l inlāntuiră ca să-l năbușe; dar mica lumină se făcu un șarpe, și ea, un șarpe asemenea cu un fulger lung, și șerpii se suciră și muriră toți, — intocmai ca uscăturile de vițā pe foc, in papura aprinsă. Copilul care călătoria spre grădina Bucuriei și a Visurilor scāpă iar de o mulțime de alte primejdii. Veșu el bine că țina nu mințise, că nimic n'are să-i supere câtā vreme va arde unica flacăra albastră. Și dīnsa nu-l feriā numai de rēuțāți și de vraje; ci-i da bucuria in mijlocul celor mai amara chinuri. Lumina ei daurea cāmpilele cele gōle, punea flori vii in locul hāțișurilor uscate; nu eră sērā ori cât de nēgrā pe care ea să n'o inveselescă cu o imprăștiere de stele. Și tot intr'o vreme, copilul avea ca o dulce māngāere căldura ce-i punea dēnsa pe frunte; simția că gāndul i se naște cum in-florește o flōre intr'o rază; și tot sufletul lui flacăra, curățit, extaziat, pe acest rug mic dnmneșese.

III.

Intr'o nopțe, tōte patru vēnturile, din patru colțuri ale cerului, incepură să sufle de odată! Fū o furtună atāt de grozavā, pe pāmēnt și pe mare, in cât invelitorile caselor sburau ca niște cuiburi de pasēri și corābiile cele mai mari, cu pānzele smulse, cu catartele rupte, se invirtiau in aer ca o sfielzā subiciul unui copil. Nici un ștejar nu se impotrivi suflării furiōse a vēntului. Se aușia, printre rafale, trosnete grozave, din pricina pădurilor care se culcau pe pāmēnt mai iute de cât o erbā culcatā in picioare; de pe munți se rostogoliau puhōie de brađi și de stānci; și nopțea erā nēgrā pentru că furtuna stinsese tōte stelele. Vē puteți inchițui câtā frică îi fu copilului pentru mica flacăra albastră! Negreșit, că ea nu va putē să se impotrivescā, așā slăbuțā cum erā, furiei vēnturilor.

Pitulat in crepătura unui munte care nu se măn-case încă, incercā, impreunānd mānile s'ō apere, pe cât

putea, de furtuna nebunā; dar o indoitā umflare de furtună se imprăpăsti in vāgăuna muntelui; fu resturnat, căđu peste pietre, își pierdū puteri e, cu fruntea sāngeratā. Când ieși, a dōua ȳi, din leșin, incepū să plāngă. Cum să-și mai inchițuiescā că frumōsa luminā nu murise in nopțea asta fiorōsā când chiar stelele in-ctetarā d'a mai schinteia? Dar prin lacrimi veșu un reflect tremurēnd la luminā pe o marmură căđuțā acolo. O! minune adorabliā! El tot avea pe frunte mititica flacăra albastră.

Câte-va sēptāmāni mai tārđiu, intr'o diminetā caldā din iunie, — mergēnd tot spre grădina Bucuriei și a Visurilor, — trecea printr'o cāmpie intinsā unde nu erā nici o casā, nici un copac. Se mirā când zārī, departe, spre linia orizontului, ceva lung, intunecat și neted, ici-colo cu albituri, care inaintā puțin câte puțin, ca un meterez viu desprins din cer, cu un urlet adānc și mereu crescēnd. Nu trecu mult și bāgā de sēmā că ceea ce se apropiā erā o grāmādā mare de apă! Un potop astfel cum nu se mai veșuse încă, se năpustiā preste o cāmpie; și tot pāmēntul, intr'o clipā, nu va mai fi de cât o mare nemārginitā.

Copilul tremurā de frică; nu pentru dēnsul, ci pentru mica flacăra. Are sē fie biruitā de undā, ea care biruise vēntul. In zadar. Flucsul grōznic veniā după el, îl intrecea in iuțelā, îl ajunse, îl luā. Cēsuri intregi, — aci plutind pe d'asupra, aci acoperit de umeda greutate, — se rostogoli in apa ce curgea; și, când apa ajunse intr'un deșert aprins ale cārui nisipuri o beurā, când se veșu culcat pe florile dintr'un loc roditor, incepū să plāngā cu suspine, vedēndu-se scāpat. Pentru că, de astā datā, se sfērșise, erā sigur că pe frunte nu mai avea dulcea luminā. Trebuise să se stingā, pentru tot-dē-una, in rēcēla apei. Dete un țipēt de bucurie. Acolo, in zmircul unei vāgăuni de nisip, tremurā un reflect de aur și de azur. Mititica flacăra albastră trāia încă!

De atunci el cunoscū fericirea speranței fără tulburare și a siguranței. Gonind ori-ce indoialā, merse in mândrie să-și cucerescā visul. De vreme ce via luminā biruise rafala și valurile, erā sigur c'are să intre in minunata grădinā care-și deschide de ceal-altā parte a umbrei, pōrta ei de diamant.

IV.

Dupā ce strēbātū tōte orașele și tōte singurātāțile, după ce sfidase intunericiimi mai grōse de cât zmōla și focuri mai furiōse de cât un apus de sōre, se oprī, uimit, pentru că vedea in sfișit, luminōsā și diafanā, pōrta diamantinā! Sosise! erā să pētrunđā in angustul paradis al Bucuriei și al Visurilor; acolo, va trāi vecīnic fericit, uitānd māhnirile lumei intunecate, respirānd un aer subțire făcut din sufletul trandafirilor și din limpedea suflare a stelelor; și āngerești crini, cu mīle, vor fi cădelnițele gloriei sale!

Mergea grābit, dar pentru că auși un ris mic, intōrse capul. O femeie tinērā i-i făcea semn, pe jumē-tate gōlā, pe un pat de ierburi in florite, arātānd, in tōtā albețea sa grasā, o gurā asemenea ca o rozā puțin mare și niște sfișcuri de sin, care semēnau cu doi bobocci de trandafir.

— Ei! frumosule copil, țise dēnsa, ce frumōsā flacăra albastrā ai pe frunte!

— Da. este frumōsā, — rēspunse el.

— Nu știi ce ai face dacă ai ai fi curtezan și in-datoritor cum trebuie să fii cu damele?

— Ce așī face? intrebā el.

— M'ai lasā să privesc mai d'apōpe lumina aceea micā; și drept rēsplatā și-aș da o sārutare a gurei mele pe fruntea ta. Nu e nimic mai plăcut ca sārutările ce dau eu.

Copilul nu vedu nici o primejdie ca să facă aceea ce voia tinera femeie pe jumătate golă. Ce eră să se întempe dacă o va lăsa pe ființa aceea frumoasă fără reutate se admire neinvinsalumină care biruise furtunile și potopul furios? și se simția dulce mișcat din pricina speranți sâruiatului.

Aplecă fruntea ca să-și puie ea gura, ca să veđă mai bine lumina de aur și de azur.

Se apropiă, și ea, zimbînd, deschidînd rumenele-i buze.

O! minut dulce! Dar subt suflarea tinerei femei, când il sărută, mica flacără albastră se stinse. Și, de odată, căletoriul se vedu scaldat intr'o nopte adîncă. Și de mulți ani se tînguește el, mergînd pe dibuite, lovindu-se de ziduri nevedute, rostogolindu-se in prăpăstii neprevădute. Și nici o dată nu va mai găsi drumul Grădinei cu care nimic nu se poțe potrivii.

I. S. Spartali.

Căntece populare.

— din Ardeal. —



I.
Când eram la noi in sat
Măncam pâne, măncam pere
Și-mi părea, că mănc tot miere; —
Dar de când m'am insurat
Mănc plăcinte și beau vin
Și-mi pare că mănc pelin.

II.
Când măicuță m'ai făcut,
Förte reu că ți-a părut,
Cun picior m'ai legănat
Cu gura m'ai blăstemat:
In grădina cea cu flori,
Să-mi trăesc fără surori;
In grădiua cea cu brazi,
Să-mi trăesc fără de frați;
Și 'n gradina cea cu spini
Să trăesc între străini.

III.
Nu ț'am spus mândruță spus,
Aseră colea din sus?
Să-ți faci iie de colie
Să-mi fi dragă numai mie?
Ear tu mândră ț'ai făcut
Iie de colie verde,
Să fi dragă cui te vede;
Ț'ai făcut de lior fuior
Să fi dragă tuturor.

IV.
Schinteiuță din alac,
Nu mă blăstema să zac,
Că n'am pe nime cu drag.
Să-mi vină sêra ia pat,
Să-mi puie mâna la cap
Să mă 'ntrebe de ce zac!
Dar nu zac de hólă mare,
Făr de sfânta supêrare
Supêrarea, voia rea,
S'au pus pe inima mea
Și de-acolo nu să ia.

V.

Frunză verde nu-i uscată,
Fostam și tinêr odată,
Fostam și tinêr ca vinul,
Dară m'a 'nbêtrănit chinul; —
Fostam tinêr ca vinarsul,
Dar m'a 'nbêtrănit necazul.

VI.

Frunză verde foi de nuc,
Puișor de cuc!
Vêra vii, vêra te duci,
Mê mir êrna, ce mânânci?
— Êrna mănc muguri de fag
Și cânt codrului cu drag, —
Și beau apă din isvor
Și cânt codrului cu dor;
Și mânânc faguri de miere
Și beau apă din vâlcele,
De cânt codrului cu jale,
După ofturile mele,
Cu elea mi-am petrecut
Din zilele de demult,

VII.

De s'ar luă căpi-s dragi,
Fire-ar êrna frunzê 'n fagi; —
Dar să iau care-s urîți,
De și vara-'s mohoriți.

VIII.

Țiua i sôre nôptea-i nor,
Io-mi petrec lumea cu dor,
Țiua-i nor și nôptea-'s stele,
Io-mi petrec lumea cu jale
Așa-mi trec zilele mele,
Douê bune patru rele, —
Și-mi trece viêța mea,
O Ți bună, una rea.

IX.

Nime nu mă ști anume,
Ce necaz, că trag pe lume, —
Ce necaz și ce durere
Pentr'o dragă de muere.

X.

Că din gură rid glumesc,
Nu ști nime cum trăesc; —
Am pe buzê voe bună,
La inimă mătrăgună.

XI.

Pentru mândra care-mi place,
Nici domnii, că n'au ce-mi face —
C'au cercat domnii cu mine,
Ș'au veduț că n'au cu cine,
Ș'au cercat și s'au lăsat
C'au veduț că-s blăstemat.

XII.

De cât cu nevestă hldă,
I!ai bine cu boii 'n smidă; —
De cât cu nevestă próstă,
Mai bine la hoi pe cóstă.

Baba Mărină.

— Poveste din pogor. —

Intr'o infundătură de vale urită, surupată și deloasă din care dără nu mai vedeai fără in ceriu și 'n pământ — așa de afundă și surupată eră — ci că de mult de mult dară tare de mult — pôte că încă pe vremea când mierța de bani eră cu doi crițari și tótă baba de eră cât de sêracă avea pe lângă casă câte o găină, carea-i ouă la ți câte un ou și-o bucată de slănină, — cică pe acele vremuri după cum vè spun, eră in infundătură aceea de vale surupată un sat; ști... sat ca tôte satele, cu case, cu ômeni, cu liveți cu grădini și cu câte de tôte certuri *) și rëndueli se află pe la sate.

Dară in satul acela urit — după cum i-a rēmas vestea și povestea — că veți . . . ori și cum eră pe o gorgauă de celea . . . mai la spatele lui D-țeu, cum se țice, cică trăia o babă. Baba eră bētrână, dară bētrână bētrână, așa de bētrână, că țeu nu știu, dacă s'ar fi aflat vr'un om in sat, care să-ți fi știut spune: câți Crăciuni a crăciunit și câți Săn-văsiu a apucat, așa de bētrână mai eră, ba dără nici că singură de-ai fi întreat'o.

Baba acea, după cum se povestesc, ori cum o mai cunosea până și cel mai rēu copil din sat: baba Mărină a lui moș Colac, trăia cică numai ea singură singurea, intr'un bordesaș ce-l avea in capul satului din sus. Dară să nu cumva gândiți, că baba Mărină trăia singură, că dără n'avea nime lângă sufletul sēu, mi că dără avuse și ea cileți (pruncuți) două fete ș'un fecioraș, dară veți . . . i ajunse vremea și-i aședase bine, rēu, după cum bunul D-țeu i rinduisse.

Acu veți-bine trăia baba Marină numai singură singurea, fiindcă așa-i plăcea, și că ori și cum nu eră invēțată a trăi de-amână ca copii cei rēi, fără in cole ca o bună găzdōe in largul ei, bine, rēu, cum putea și cum se intēplă.

Nime nu-i știă casa și nici că-i spunea cuiva, că cum trăesce — că veți . . . care-i găzdōe ca lumea își povestesc dără casa? — de aceea avea și mulți dușmani in sat, cari, câte de tôte, bune și rele, verți și uscate știău să-ți povestescă de baba Marină și traiul ei. Unii țiceau: că trăesce rēu, alții că bine, unii grăieau că de rea ce-i câtu-i țiulica nici nu-ți bē nici nu-ți mânăncă, alți din potrivă clevețiau, că câtu-i draga de ți, numai bē și mânăcă și numără la bani.

Dară dragii mej, ce să știu țice la tôte acestea? vorba ceea, mai bine e ca nici odată să nu te iai după gurile slabe. Cei mai mulți dintre săteni povestiau, că o duce bine ș'apoi cum nu? când veți . . . ori și cum rēmăsesse cu stăricica bunișōră — după D-țeu să-l hōdinescă moș Colac. — Apoi după cum se mai lățise

vestea și poveste prin sat, i mai rēmăsesse și ceva bănișori, țice că un burduf plin de plinuț, ba indigsit de galbini și talerași tot unul ca unul, noi ca ghiața și sclicicioși ca para focului drăguți de ei.

D'apoi ce să mē mai sfarmă capul, cu ce i-a rēmas ori nu-i i-a rēmas babii Marină după Moș Colac, — când bine știu, că cu noi tot n'o împărți; — fără e destul, că baba Mărină trăia in satul de pe gorgana cea urită și încă in bordeiașul ei din capul satului.

Ei ș'apoi! cum rinduesce bunul D-țeu, cum nu rinduesce bagsēmă ca s'o osindescă pe om, că tot in in satul acela nu de multă vreme, se aședase un fecioraș — D-țeu și pecatele lui il știu că de unde și cum eră — destul că prin sat se grăia, că e din altă țeră și că e un copil sêrac.

Eu dragii mei cinstiți boeri și boerese, multe să vè povestesc despre el nu știu — că țeu la botezu-i n'am fost — cât știu vè voi spune cinstiților și adecă: Că de frumos, nu prea eră lăcomos, — cu tôte că eră din altă țeră după cum se spune, dară de istet eră tare istet, avea cum se țice. un cap tare deschis. Ba mai știă un pic de scrisōre, bagsēmă o fi vēțut și ceva școlă — care țeu pe acele vremuri eră mai rari, decăt nemțisori fără cățel și unguri fără pinteni după cum se povestesc, — ș'apoi ce eră mai mult, avea o dragă de gură sêracuță de ea intocmai ca o meliță. — Căt eră țiulica nu-și tăcea un pic atâtea mai știă el să-ți grăescă, ș'atâtea mai știă el să-ți povestescă dela rēsărit și dela sfințit, ș'asă mai știă el să te ducă și să te aducă cu vorba, de-o ți de vară până in sêră l'ai fi tot ascultat cu gura căscată . . . Apoi nici nu in dar ômenii din sat il botezasă cu numele de: „sfătosul satului“, că țeu și sfătos mai eră de n'avea capēt și păreche, ș'apoi poțanii **) cāteți mai știă el face, de n'avea sēmēn, eră mai pe scurt fecior de sută, de cei ce țiuva mare asvirle cu bob in lună, cum se țice.

Feciorul nostru din poveste, ori cum il mai numiau toți ômenii „sfătosul satului“ de o bucată de vreme și mai ales, de când auțise că baba Mărină ar fi avēnd vre-o douē părăluțe, ce făcea ce nu făcea, că una douē tot pe lângă bordeoașul ei se invētia, apoi se mai lăsă și in vorbă cu biata babă, ba mai și gumiă cu dēnsa șcii . . . ca toți tinerii sburdalnici cum eră și el.

Gurile slabe din sat măcinan la pae gōle cāt eră țiulica și nu mai încăpeau nici odată, de rēul „sfătosul satului“ și a babei Marină. Acu spuneau că „sfătosul satului“ s'a îndrăgostit de baba Marină, acu că babei „Marină“ i-a sloboțit gura apă după „Sfătosul satului“. Ba alții mai povestiau că „Sfătosul satului“ ar avē de gând se pună mâna pe bănișorii babei de aceea se linguseșce atăta pe lângă dēnsa, ș'apoi mai erau și de aceea, cari rățimiș iți credeau, că baba

*) supra-edificate.

*) comedii.

„Mărină“ ar fi vrăjit pe feciorașul nost din poveste. Apoi nici n'ar fi mirare de una ca și acesta, când dóră ca baba Mărină vestită de acela lucru, nu puteai găsi în șapte sate, să fi tot cătat.

Că ferescă D-șeu — după cum spuneau vecinii — nu trecea o nopțe in care ucigă-l Sf. cruce cu toți puii lui să nu fi scăparat pe lângă bordeoașul babei Mărină. Așă-i după cum vë spun vrăgitoare ca baba Mărină nu găsiai in lume și pe pământ. Că dóră ea scia să facă pe ursită, sciea descântă de intorsetură, de capăratură, de pusătură, de deochi de dragoste și mai sciu i'o de câte lôte.

Dară ómenii noștri din poveste ce-au făcut ce n'au făcut, fermecatu-s'au descântatu-s'au ort dóră îndrăgitu-s'au că șeu tot unul după altul umblă, baba Mărină, după Sfătosul satului și Sfătosul satului după baba Mărină. Ei, și mai ales „Sfătosul satului“ ce isprăvi ce nu isprăvi cu bieta babă cum ț'o duse și ț'o aduse și ț'o suci și ț'o invêrti și ț'o prefăcù că de-un capët de vreme baba umblă tot chitită și schimbată și gătată de gândiai că nu altă fără ia-i mirésă.

Apoi și mirésă eră, că veđi . . . „Sfătosul satului“ i făgăduise că-o a luă de nevastă și-o duce in țera lui, ș'apoi ca nu cumva se credă că numai o amăgesce. mai spuse bieteii babe, că ursitoarele la nașterea lui i-au spus că a lui ursită va fi cam bătrâneacă și de ochi cam ponihósă, dară bani o avea din grosul. — Cum auđi baba Mărină așă vorbe din rostul lui ca și cum a-i fi imbêtatu-o cu apă rece, cât eră lumea nu-ți mai grăia decât de „Sfătosul satului“ de dragoste și de măritat, — bine-o đis cine-o đis că bătrânii dela o vreme cad in mintea copiilor, că șeu așă eră și cu baba noastră.

Și șeu ómenii noștri din poveste nu glumiau, đ ua cununidi sosise, dară veđi feciorașul nost nu chiasmase pe nime la ospët, ba facù pe babă să se invoiescă, ca se nu se cunune in satul cel urit — după cum đicea el — fără să mērgă in țera lui, și acolo să facă un ospët ca acela, ca care nici nu s'a pomenit, dară nici nu s'a mai pomeni. — Baba invoindu-se cu tóte se gătă de dium iș adunase una alta ce avea, ba scóse și bănișorii de unde-i ingropase și-i dete veđi mirelui. Când veđù „Sfătosul satului“ galbini sclipind și talerașii durăind mai numai nu-și eșie din pele de bucurie și fără a đice o vorbă luă pe babă in spinare — ca nucumva să se ostenescă după cum i spuue el — și mi-o portă in sus și mi- portă 'n jos și mi-o invêrti pe lângă bordeoaș până ce se făcù pic de apă, apoi intră in lăontr'un bordeoaș și mi-o aședă pe vétră, đicēnd: c'a ajuns in țera de unde eră el, in țera Muntenescă — că veđi uitasēm să vë spun, că baba noastră din poveste nici prea vedea nici prea auđia — eră cum se đice tufă de ochi și de urechi — și de aceea scii . . . nici nu mai putea șci cum și unde se află.

Dară feciorașul nost încă cu diavoli, dupăce o aședă pe cornul vetrei n'o mai guguli ș'o mai adie ș'o mai mângae să nu-i fie urit, de nu alta fără de gândiai c'o mână de dragă ce-i eră. Apoi i spuse că să fie in așeptare c'o lasă singură și să erte, că veđi el ori și cum e invăluit și trebuie să-și aducă némurile, pe pópă și câte de tóte trebuesc la o petrecanie de cele, cum voesc să facă și ei. Ș'apoi dupăce grigi că bănișorii nucumca să-i remănă babei — că veđi nu de dragostea babei s'o sfărmat el atăta capul fără in colea de dira gâlbinașilor — o luă la sănătósa in legea celuia pe cale primare, și până in điuua de astăđi nime nu i-o mai auđit de veste și poveste.

Babă Mărină ademenită de vorbele voinicului nost că veđi bine gândul lui cel slab nu-l șciea — prinsē vóe, și cu tóte că in alte vremuri nici mișcă nu sē potea de slabă, bătrână și cãrligată ce eră, acu s'o fi vėđutai numai; se- 'nvêrti ca'n șurub, eră pe legea mea mai sprințenă ca-o copilă de 16 ani. Apoi șeu ce să đici, eră mirésă! — D'apoi ce sãriă și chiotiă și strigă și cãntă de pe cornul vetrei de nu altă fără cuptorul se șeură din temelie și vetrele sērac de ele, plãngeau de mila piciórelor babă Mărină.

Dară babă nu sē ogoeă și dui ce jocă și cãntă. tot mai máre voe cãpătă si strigă in guranare de tot satul sērădicasē ni gur'a ei ca :

„Nice odată n'am gândit
Pe lume și pe pământ
Că-oi fi teneră nevastă
Jos in țera Muntenescă.“

și mire batăl cucul nu eră ca-'n palmă nicăiri. Indar ómeni-i spuneau, că pentru mila lui D-șeu sē nu să facă de poveste și ris la lume acu la betrâneță, ea nu ințelega, nime n'o potea scóte din dóga ei, feciorașul i cãđù tronc la inimă ș'apoi vorba ceea: Numai sē te ferescă D-șeu, de mere pădureță și dragoste la betrâneță! Baba sē ținea mirésă și încă ntara Muntenescă și pace.

Baba nu sē ogoiă și din ce in ce tot mai cu foc iș petrecea de gândiai că-ș jocă jocul din urmă, apoi și cel din urmă eră, că numai ce cãđù leșinată de pe vatră și până-i lume nu sē mai tređi.

Așă a fost dragi mei sfișitul bieteii babe Mărină și sē povestesc, că de când baba Mărină așă pățenie a avut, de atunci babele ș'au perdut pofta de măritat.

Ioan Dologa.



SALON.

B o n b ó n e.

Ecă cugătarea unui întelept asupra vieții:
Viața este un drum de fer fără bilet de întorcere.

Doi prietini întâlnindu-se în uliță, unul pofti pe cel-alt să bea împreună câte un păhar cu vin.

— În viața mea nu mai fac așa neghiobie; —
pentru ca să nu mai incerc spaima de eri.

— Dar, ce spaimă?

— Inchipuește-ți, dragul meu, că numai un păhar
băusem și atât de tare m'am amețit, în cât întorcân-
du-mă acasă mi-am vădit nevasta în dublu!...

Bărbatul. Nu ești veselă ca tot-deuna... Ce ai? —
ești bolnavă?

Soția. În adevăr nu mă simt de tot bine.

Bărbatul. Trebuie se mă duc să chem doctorul?

Soția. Ba de vrei să mă vezi veselă, trimite se
cheme mai bine pe croitorésă.

— Jupâne cărciumar, mușcă cănele dumnitale?

— Dómne ferește, nu!

— Dar atunci cum mânâncă?

A. Cunoști *Bărbierul de Sevilla*? Cum ți se pare?

B. — Nu... Eu mă rad singur.

C e e n o u ?

Prețul unui sarutat în Anglittera. — Tribunalul din Marylebone a condamnat pe numitul Edward Cane la șese săptămâni de muncă silnică pentru că a sarutat pe Carlota Burdge fără voia iei, pe când se preumblă. „Este neapărat, a dis magistratul, că căile metropole să fie protegiate astfel, în cât femeile respectabile să pôta circula fără să fie sarutate de toți vagabondii...”

Bianca Bianchi și birjarul. Domnișóra Bianca-Bianchi, care cântă acum cu cel mai mare succes la opera de la Pesta, a studiat, precum este cunoscut, câte-va din rolurile sale în limba maghiară, cu toate acestea nu scie încă a se exprima în acea limbă. Deunădi d-șóra Bianchi trebuia se mergă dela otelul său la operă, unde eră așteptată la repetițiune. Se urcă într'o birjă și îi dișe în limba germană să o ducă la operă. De și mai toți birjarii din Budapesta înțeleg limba germana, automedul acesta eră un corb alb și nu înțelegă pe celebra cantatriță, iar un alt birjar nu eră de față și prima dona eră grăbită. O artistă însă scie se învingă dificultățile. D-șóra începă cu nimica după esemplul mutei din Portici, făcând gesturi la dreapta și la stînga, dar fără uici un folos, birjarul clătina capul și făcă și la rëndul său gesturi; eră invederat că nu scia încotro s'o ducă. Atunci trecând în revistă tecstul arilor acelor opere pe care le studiase în limba maghiară, începă se cânte:

„Aideți d'aci,

Nu zăbovi,

Sunt prea grăbită, grăbită...

Aideți d'aci!”

Birjarul înțelese aceste cuvinte precum și intențiunea cantatriței d'a merge la operă, plesni din biciu și duse pe domnișóra d'a dreptul la destinațiunea sa.

Victimele beției. Într'o lucrare de statistică publicată de societatea de temperanță din Liverpool găsim amănunte foarte curioase asupra victimelor ce face beția în diferite state civilisate. În Anglittera, escesele beuturii omoră pe fie-care an, în termin de mijloc 50 000 persoane, între cari 12,000 femei. Vine apoi Germania. Aci victimele beției sînt în număr de 40,000 indiviți pe an. În Rusia nu sînt de cât 10,000; în Belgia 4,000 în Franca 1,500. Dér téra care întrece pe toate cele-ialte în privința abuzului beuturilor spiritóse e America. După statistica doctorului Everest, în curs de opt ani, au murit în Statele-Unite 300.000 persoane din cauza beției.

Patti și regele Bavariei. Diarele engése dic că regele Bavariei ar fi trâmăis un aginte special la Londra, pentru a întrebă pe Patti decă consimte să cânte, numai pentru densus în două reprezentațiuni din „*Barbiero și Traviata*.” Diva a dechiarat că este gita se cânte într'un salon toate bucățile ce ar voi să audă unicul și regulul său auditoriu, dér că-i este cu neputință d'a vedé înainte-i o sală de treatru golă, căci acesta ar inspăiménta-o astfel în cât îi ar face réu: „Decă regele, a dis dënșă, voiesce să fie singurul cunoșcător ce s'ar află în sală, se impartă bilete la un regiment din soldatii săi, și voi veni; dér nu pot cântă pentru o singură loje!”

Bóla sulimanului. Cetim în „Rom. Lib.” Nicăiri pe fața pământului nu se va fi întrebuintat relativ atăta suliman, ca în Bucuresci. Te apucă o adeverată gróză când veți domnișórele, atât din centru, cât și mai mult din mahalele orașului, séménénd cu nisce masce de carneal. Ele își vor fi inchipuind negreșit, că se fac mai frumóse, pe când în realitate cele în adevăr frumóse se slutesc, ér cele slute se fac nisce adevérate întarcă copii gemeni. Mai ales popii ar puté face mult în contra acestei întreprinderi pécătóse și vétémátóre frumșetei, dinților și sănătății în genere....

Un duel într'un tren. O femeia care luase loc într'un vagon-al unui tren de mărfuri dela Louisville and Lexington, a fost cauza unei certe între conductorul George Jack-on și frénarul James Wilson. Pentru a pune capét acestei certe, au otărit a se bate în duel cu pumnalul, d'asupra vagonului. Trenul mergea atunci c'o iutelă de 30 mile pe órá, și se află între Christian-burg și Emmence. Cei doi indiviți se urcară pe vagon, înconjurați de cei alți funcționari ai trenului. Într'un minut sângele începă se curgă d'asupra vagonului, dar furiá lor devenia din ce în ce mai mare. Améndoi mániau bine pumnalele și apărau cu brațul loviturile cari amenințau părțile vitale. Lupta ținea mai multe minute, când o sguditură puternică a trenului făcú ca conductorul să-si pèrdă echilibrul. El cădú, și martorii profitară d'acest incidinte pentru a se pune între densus și adversarul său, dechiarénd că onórea eră satisfăcută și că nu le mai dádeau voie să se bată. Conductorul și frénarul au recunoscut ca martorii aveau dreptate, și și-au băgú pumnalele în buzunar. La sosirea trenului la Louisville, au fost transportați la reședintele lor. Améndoi aveau brațele pline de impunsături; Jackson primise o rană foarte periculósă la pept.

M o d a.

Cum se introduce o modă. — La o partită de vênátóre, în 1680, d-șóra de Fontange care se depărtașe puțin de cei-lalți insoțită de regele Franciei, observă că perduse acul care îi susținea pèrul. Nevoind să apără cu pèrul desfăcut, luă o jaretiéră și-si legă pèrul făcénd un nod dinainte. Vênătorii abia stăpânindu-și risul, începură să-i faci complimente și s'o lingușescă că-i șede forte bine cu acéstă coafură. Mute

dămne o imitară pentru a-i arăta curtenia lor. Această modă nouă tinu 20 de ani, cu deosebirea numai că'n loc de panglică primitivă se întrebuintă tot felul de țesături și de zorzone cari fac ca coafura să fie un adevărat edificiu de pîr cu mai multe caturi.

Moda la engleze. Dămnele engleze încep și ele din ce în ce mai mult pe arena modelelor, și dacă gustul lor nu e tot-deuna estetic este însă fără indoială practic. Ca noutate de modă engleză și foarte practică pentru la țară sînt acum costumele prea gentile imitând lăptăreșele: O fustă foarte încrețită, un corsage de catifea care se închide cu șnur, un fiș în trei colțuri de fulard cu flori, legatu de gât cu un simplu nod; ătă intrăga tcaletă în care fetele cele mai bogate ale Albionului petrecu acum la țară. Legeritatea Englezilor în societate și adevărata viață cămpenescă cunoscută numai lor se fotografază minunat chiar în acest al lor port.

Parfumul à la mode. Cele mai noi parfumiuri pentru care Parfumiarii din Paris își dau atăta osteneță ca să le compuie, nu prea au o viață așa lungă, căci mai la fie-care lună, se înlocuiesc prin alte feluri; lucru de altminteri natural căci nimic nu este mai ephemer de cât capriciile dămnelor frumoase. Astăzi după ce într'un timp destul de scurt s'au succedat violet de St. Remi, Heliotrop, Ophelia și altele; acum Liliacul alb domnesce în toate buduorele. Demn este astăzi regele proclamat de cine-de toate damele june și frumoase care le place a ave dantele, mănușile, evantaliurile, umbrelele și în fine orice lucată a toilettei lor embomate într'adevăr în cel mai dulce parfum.

Pentru dămne tinere.

Cum se inacresce varza. Varza acră este una din cele mai bune legume, și trebuie să ne mirăm că nu este mai mult răspândită. Într'alte multe moduri de preparațiune, ătă încă unul: După ce s'a curățit verzele bine de foile din afară, să se taie în fășii subțiri cu mașina s'au cu un cuțit mare, pe urmă să se îndese într'o tocitore, fără nici un miros rêu și bine spălată cu leșie și apă curată, strate alternative de sare și varză. Stratele de sare să fie gróse de un centimetru ăr cele de varză de 10 centimetri. Operațiunea se începe și se sfêrșește cu un strat de sare. Pentru stratele de varză se pun câteva bóbe de coriandru, de enupere, cimbru și mărar. După ce s'a umplut tocitorea se pune deșupra verzei un disc rotund de scânduri deșupra căruia se așeză petri (bolovani). După câteva zile, se stabilește o fermentațiune foarte activă, în timpul căreia trebuie scóse în fie-care și apa care se adună la suprafață. După ce a încetat fermentața se reînoesce stratul de sare de deșupra și pe urmă se astupă tocitorea. Varza acră este un nutriment foarte sănătos și ar fi de dorit să se răspândescă mai mult. Căpitanul Koch n'a atribuit la altceva, de cât verzei acre de care se aprovisionase, posibilitatea voiajului circum-navigațiunii de trei ani fără ca unul singur din ómenii săi să se bolnăvescă. În adevăr, ómenii la țară nu-și dau nici osteneță de a-și procura lucrurile de prima necesitate, și aceste ar fi foarte ușor.

Salon higienic.

Merele ca mijloc de hrană. Afară de diferitele specii de gráne, nici un product al pământului nu dă o hrană

mai bună ca mărul. Acest fruct nobil dă mai multă materie hrănitore, de cât cartofele, ce trec de un mijloc principal de hrană. Câte plângeri se aud în țără, când recolta cartofelor amenință să fie rea, pe când recolta merelor nu se prea ia în sémă. Acesta probéză că lumea nu scie să aprecieze acest fruct. El nu numai că e mai hrănitor de cât cartofii dar conține și sáruri plăcute ce au un efect bine-făcătoriu asupra întregii economii a corpului. Cine mănăncă mere, nu suferă de indigestie și de bólele gâtului. Mărul are și proprietăți întăritore și conține mai mult fosfor de cât ori ce alt vegetal. De aceea el e un articol foarte bun pentru ómenii eari lucréză cu mintea și nu fac destulă mișcare. El dă impulsie creierilor și plămănilor, de ceea ce tocmai au trebuință asemenea persóne. Mărul hrănesce și limpezesce, așa dicend, atăt spiritul, cât și corpul. Rodul, pe care-l ocupă mărul, nu-l póte înlocui nici un alt fruct, ba nici un alt product vegetal. Vegetarianii au dreptate cum se vede.

Aerul și munții. Observațiunile făcute de colonelul Prijevalski, în călătoria sa în Thibet, asupra alterațiunii munților prin influințele atmosferice, aruncă óre-care lumină asupra cător-va punte din geologie. Granitul, greisul și tóte stăncele constituind masivurile ridicate ale Thibetului, sînt tăiate prefutindenii de nemărate crepături. Aceste crepături, lărgite de plóie, pregătesc desfacerea stăncilor în bucăți. Pe de altă parte, vânturile foarte violínți în Thibet, pun în mișcare tóte acestea rămășițe pietróse, cari se mișcă în nișce condițiuni analoge cu ceea ce se petrece sub acțiunea în mișcare. Stăncele se transformă astfel în pietre și nisip. Astfel, vârtejurile atmosferice dărímă necontentit vêrfurile munților și le prefac în tapșanuri acoperite cu pietre. Aceste furturi împedecă în același timp plantele să prindă rădăcină. Tot în aceste împrejurări se produc elementele malului cunoscut supt numele de loess. Călătoria rus a publicat nișce date prețioase asupra originii și modului de formațiune al loessului, căci i-a surprins formațiunea în regiunile cele mai nalte. Aceste fenomene sînt anatoge cu acele observate în Auvergne.

A fumă pe nemăncate supt pretest „d'a depărtă aerul stricat,” este unul din relele cele mai mari. Acesta este un obicei care póte se aducă o mare vătămăre sănătății. Avis fumătorilor.

Călindarul săptămânei.

Diua sept.	st. v.	st. n.	Numele sântilor și sêrbătorile.	Sórele resare	Sórele apune
Duminea 26 după Rusale. Luc. VII. 11—16 inv. 9.					
Duminea	29	11	Cuv. Kiriak	6 16	5 13
Luni	33	12	Sf. Grigore Episc.	6 17	5 12
Martți	1	13	Apost. Anania	6 18	5 10
Mercuri	2	14	Mart. Ciprian	6 21	5 9
Joi	3	15	Mart. Dionisie Areop.	6 23	5 6
Vineri	4	16	Cuv. Păr. Ierotei	6 24	5 5
Sâmbătă	5	17	Sf. Nart. Haritina	6 25	5 3

Treiluniul oct.—dec. se va încheiă cu nr. 39. Aceia a căror abonamente espiră atunci, sînt rugați a le rennoi de timpuriu.

Proprietar, redactor răspundător și editor: **IOSIF VULCAN.**

Cu tipariul lui Eugeniu Hollósy în Oradea-mare.